

Nr 255.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 8 april 1927 (nr 77) om försäkringsavtal, m. m.; given Stockholms slott den 9 maj 1947.

Under åberopande av bilagda, i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen, att

dels, jämlikt § 87 regeringsformen, antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 8 april 1927 (nr 77) om försäkringsavtal,

dels ock antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 32 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Möller.

Förslag

till

Lag**angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 8 april 1927 (nr 77)
om försäkringsavtal.**

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 8 april 1927 om försäkringsavtal¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Gällande lydelse:)**(Föreslagen lydelse:)*

1 §.

1 §.

Denna lag — — — — — driver försäkringsrörelse.

Vad här stadgas äger icke tillämpning å återförsäkring eller försäkring, som meddelas av erkänd sjukkassa eller av erkänd arbetslöshetskassa, ej heller å avtal, som slutes i enlighet med föreskrifterna i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring eller i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete.

Vad här stadgas äger icke tillämpning å återförsäkring eller försäkring, som meddelas av erkänd sjukkassa eller av erkänd arbetslöshetskassa, ej heller å avtal, som slutes i enlighet med föreskrifterna i lagen den 29 juni 1946 om frivillig statlig pensionsförsäkring eller i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete.

Å trafikförsäkring — — — — — särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1948.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1934: 266.

F ö r s l a g

till

L a g

om ändrad lydelse av 32 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 32 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse:)

32 §.

2 mom. Har livränta — — — — — försäkringsavtalets ingående.
Allmänna pensionsförsäkringen anses ej innefatta försäkring mot engångspremie.

(Föreslagen lydelse:)

32 §.

Pensionsstyrelsens på frivilliga avgifter grundade försäkring anses ej innefatta försäkring mot engångspremie.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1948.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1932: 291.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 25 april 1947.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie- och finansdepartementen anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller.

Vid sidan av den egentliga folkpensioneringen har alltsedan dennas införande genom tillkomsten av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring funnits anordnad en av staten genom pensionsstyrelsen bedriven, på frivilliga avgifter grundad pensionsförsäkring. De tidigaste föreskrifterna om denna verksamhet meddelades i 34 § nämnda lag. Sedan 1913 års lag avlösts av lagen den 28 juni 1935 om folkpensionering, återfinnas lagbestämmelserna rörande den frivilliga försäkringen i 35 § sistnämnda lag. Närmare föreskrifter angående försäkringen ha meddelats i kungörelsen den 6 december 1935 (nr 599) angående anordnande av pensionsstyrelsens på frivilliga avgifter grundade försäkring. Lagen den 29 juni 1946 (nr 431) om folkpensionering, vilken lag träder i kraft den 1 januari 1948 och ersätter 1935 års lag, innehåller icke några bestämmelser om frivillig försäkring. Sådana ha i stället upptagits i en särskild *lag den 29 juni 1946 (nr 433) om frivillig statlig pensionsförsäkring*, vilken likaledes träder i kraft den 1 januari 1948. Denna lags innehåll överensstämmer i sak med bestämmelserna i 35 § i 1935 års lag. Därjämte ha vissa övergångsbestämmelser meddelats, vilka bl. a. innebära att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla beträffande rätt till pension på grund av frivilliga avgifter, som erlagts enligt 1913 års lag eller 1935 års lag. Utbrytningen av lagreglerna för den frivilliga försäkringen till en särskild lag synes böra föranleda vissa formella ändringar i försäkringsavtalslagen och kommunalskattelagen. Jag anhåller nu att få upptaga dessa spörsmål till behandling.

1. Fråga om ändring i lagen om försäkringsavtal.

Lagen den 8 april 1927 (nr 77) om försäkringsavtal äger enligt 1 § andra stycket icke tillämpning å avtal, som slutes i enlighet med föreskrifterna i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring. Ursprungligen avsåg denna bestämmelse den på frivilliga avgifter grundade försäkringen

enligt sistnämnda lag. Jämlikt 47 § lagen den 28 juni 1935 om folkpensionering skall vad i lag är föreskrivet med avseende å 1913 års lag efter utgången av år 1936 i stället gälla 1935 års lag. På grund härav har även den enligt sistnämnda lag anordnade frivilliga försäkringen varit undantagen från försäkringsavtalslagens tillämpning. Detsamma synes böra gälla beträffande försäkringen enligt 1946 års lag om frivillig statlig pensionsförsäkring. För detta ändamål erfordras emellertid en ändring i 1 § försäkringsavtalslagen, då någon övergångsbestämmelse av innebörd att vad som gäller om frivillig försäkring enligt 1935 års folkpensionslag skall gälla även försäkring enligt 1946 års lag om frivillig statlig pensionsförsäkring icke meddelats i samband med antagandet av sistnämnda lag. Denna ändring i 1 § försäkringsavtalslagen torde böra ske på så sätt att hänvisningen till 1913 års lag om allmän pensionsförsäkring utbytes mot en hänvisning till 1946 års lag om frivillig statlig pensionsförsäkring.

II. Fråga om ändring i 32 § 2 mom. kommunalskattelagen.

Beträffande pensionsförsäkring gälla i beskattningshänseende, utom då avgift för försäkringen erlagts på grund av tjänst, i princip olika regler beroende på om försäkringen tagits mot engångspremie eller ej. I förra fallet medgives ej avdrag för premien — bortsett från det till 200 kronor maximerade sammanlagda avdraget för vissa slag av försäkringspremier — och beskattas den utfallande livräntan blott med reducerat belopp. I senare fallet medgives däremot avdrag för hela premien, under det att hela den utfallande livräntan beskattas. Enligt pensionsstyrelsens frivilliga försäkring är varje avgift, försäkringstekniskt sett, att betrakta som en engångsavgift, för vilken pension utgår, oberoende av om ytterligare avgifter erläggas eller ej. I skattehänseende har denna försäkring emellertid likställts med försäkring, som tagits annorledes än mot engångspremie. Genom lag den 22 juni 1932 (nr 291) infördes nämligen i 32 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) såsom ett sista stycke ett stadgande, att allmänna pensionsförsäkringen ej anses innefatta försäkring mot engångspremie. Vid sin tillkomst åsyftade bestämmelsen den frivilliga försäkringen enligt 1913 års lag om allmän pensionsförsäkring. På grund av den förut omnämnda 47 § i 1935 års folkpensioneringslag gäller stadgandet numera även beträffande den frivilliga försäkringen enligt sistnämnda lag. Bestämmelsen medför å ena sidan att avgift till den frivilliga försäkringen i sin helhet får avdragas och å andra sidan att pension, som utgår på grund av sådan försäkring, till hela sitt belopp räknas såsom skattepliktig intäkt. Då de nuvarande reglerna rörande beskattningen av den frivilliga försäkringen synas lämpliga, torde de böra gälla även beträffande försäkring, som meddelas enligt 1946 års lag om frivillig statlig pensionsförsäkring. Härför erfordras emellertid en ändring i 32 § 2 mom. sista

stycket kommunalskattelagen. Under avsevärd tid framåt komma även att utbetalas pensionsbelopp på grund av frivillig försäkring enligt 1913 års lag eller 1935 års lag. Stadgandet i 32 § 2 mom. sista stycket kommunalskattelagen kan därför icke begränsas till frivillig försäkring enligt nya lagen utan torde böra avse pensionsstyrelsens frivilliga försäkring oberoende av enligt vilken lag avgiften erlagts.

I överensstämmelse med vad i det föregående anförts ha inom socialdepartementet upprättats förslag, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, till

1) lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 8 april 1927 (nr 77) om försäkringsavtal och

2) lag om ändrad lydelse av 32 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Det under 1) upptagna förslaget är av den natur, att lagrådets yttrande över detsamma bör inhämtas.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över det under 1) upptagna lagförslaget måtte, för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet, inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:

Erik Waldemarsson.

¹ Denna bilaga, som fränsett en redaktionell jämkning är lika lydande med de vid propositionen fogade lagförslagen, har här utelämnats.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 6 maj 1947.

Närvarande:

justitieråden LAWSKI,
GYLLENSWÄRD,
NISSEN,
regeringsrådet KUYLENSTIERNA.

Enligt lagrådet den 5 maj 1947 tillhandakommet utdrag av protokoll över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet den 25 april 1947, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 8 april 1927 (nr 77) om försäkringsavtal*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av chefen för socialdepartementets rättsavdelning revisionssekreteraren L. G. Ohlsson.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Åke Mossler.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl.
Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms
slott den 9 maj 1947.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie- och finansdepartementen anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, lagrådets den 6 maj 1947 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 25 april 1947 remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 8 april 1927 (nr 77) om försäkringsavtal* samt hemställer, att nämnda förslag, som av lagrådet lämnats utan erinran, ävensom det i statsrådsprotokollet för den 25 april 1947 omförmälda förslaget till *lag om ändrad lydelse av 32 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)* måtte — förstnämnda förslag jämlikt § 87 regeringsformen och sistnämnda förslag efter en redaktionell jämkning — genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
M. Silfverstolpe.